

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) predkladajú na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky poslanci Národnej rady Slovenskej republiky Michal Bartek a Dávid Demečko.

Návrh zákona upravuje zmenu vecnej príslušnosti registrového úradu, ktorý vykonáva úkony súvisiace s registráciou združení podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o združovaní občanov“). Podľa účinnej právnej úpravy je registrovým úradom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Zámerom návrhu zákona je, aby agenda registrácie združení podľa zákona o združovaní občanov prešla na okresné úrady v sídle kraja. Návrh zákona zároveň určuje miestnu príslušnosť, pre ktorú bude rozhodujúce sídlo združenia, a teda príslušným na konanie podľa zákona o združovaní občanov bude okresný úrad v sídle kraja, v obvode ktorého má združenie sídlo.

Okresné úrady v sídle kraja sú už v súčasnosti registrovým úradom pre niektoré mimovládne neziskové organizácie (neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, záujmové združenia právnických osôb), ako aj spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Navrhovaná zmena má za cieľ zefektívnenie výkonu štátnej správy na úseku registrácií mimovládnych neziskových organizácií podľa zákona o združovaní občanov, priblíženie služby k občanom pri registrácii podľa sídla združenia a v neposlednom rade skrátenie lehôt na vybavovanie vecí.

V súčasnosti predmetnú agendu vybavuje na ministerstve vnútra 5 až 6 zamestnancov. Po prijatí návrhu zákona by sa agenda podľa zákona o združovaní občanov rozložila na 8 okresných úradov v sídle kraja v závislosti od miestnej príslušnosti a príslušnú agendu bude zastrešovať minimálne 16 zamestnancov. Predpokladá sa uľahčenie komunikácie s klientmi prostredníctvom klientskych centier pri podaní návrhu na registráciu, zmenu, zánik združení podľa zákona o združovaní občanov, resp. pri vydávaní výpisov z registra.

Zmena vecnej príslušnosti registrového úradu si zároveň vyžaduje aj legislatívne zmeny v ďalších právnych predpisoch. V osobitných článkoch sa preto navrhujú zmeny v zákone č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to v súvislosti s vydávaním výpisu z verejnej časti registra mimovládnych neziskových organizácií, a v Správnom súdnom poriadku, v súvislosti so zmenou subjektu žalovaného v konaní vo veciach združovania občanov (súdny prieskum rozhodnutí o odmietnutí registrácie združenia a rozhodnutí o rozpustení združenia).

Navrhovanou zmenou príslušnosti sa nevytvárajú nové, ani sa nemenia koncové služby verejnej správy poskytované z registra mimovládnych neziskových organizácií.

Návrh nebude mať vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, životné prostredie, manželstvo, rodičovstvo a rodinu a nebude mať žiadne sociálne vplyvy. Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na služby verejnej správy pre občana a pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti, ktorý je bližšie špecifikovaný v príslušných analýzach.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

Mení sa vecná príslušnosť orgánu, ktorému sa predkladá návrh na registráciu a ktorý bude príslušný na vykonanie registrácie, a zároveň sa určuje miestna príslušnosť. V súčasnosti je príslušným orgánom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a navrhuje sa prechod tejto pôsobnosti na okresný úrad v sídle kraja. Rozhodujúcim pre určenie miestnej príslušnosti bude sídlo združenia.

K bodu 2

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou vecnej príslušnosti registrového úradu. Podľa aktuálne účinnnej právnej úpravy nemožno proti rozhodnutiam ministerstva vnútra o odmietnutí registrácie združenia a rozhodnutiu o rozpustení združenia podať rozklad. Nakoľko je rozklad v zmysle § 61 ods. 1 správneho poriadku riadnym opravným prostriedkom výlučne proti rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, navrhuje sa, aby sa proti rozhodnutiam registrového úradu (okresného úradu v sídle kraja) o odmietnutí registrácie združenia a rozhodnutiu o rozpustení združenia nebolo možné odvolať.

K bodu 3

Navrhuje sa prechodné ustanovenie, ktorým sa upraví režim konaní začatých pred účinnosťou navrhovanej novely zákona. Podľa navrhovanej úpravy konania začaté pred nadobudnutím účinnosti návrhu zákona dokončí Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

K bodu 4

Navrhovaná úprava súvisí s novelizačným bodom 1 a zmenou príslušnosti na registráciu združenia. Navrhuje sa nahradenie slova „ministerstvo“ slovami „registrový úrad“ vo všetkých tvaroch v celom texte zákona okrem prechodných a záverečných ustanovení zákona.

K čl. II

Navrhuje sa zmena žalovaného v konaní vo veciach združovania občanov z „ministerstva vnútra“ na „okresný úrad v sídle kraja, ktorý rozhodol o odmietnutí registrácie združenia alebo o rozpustení združenia podľa osobitného predpisu“. Ide o úpravu nadväzujúcu na zmenu príslušnosti registrového úradu v čl. I.

K čl. III

Navrhovaná úprava sleduje zosúladienie vyhotovovania výpisov z registra podľa prvej a tretej vety predmetného ustanovenia. Výpis z verejnej časti registra vydáva príslušný registrový úrad, ktorý koná vo veciach podľa § 4 ods. 1 zákona č. 346/2018 Z. z., t. j. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky alebo okresný úrad v sídle kraja v závislosti od toho, o aký druh mimovládnej neziskovej organizácie ide.

K čl. IV

Vzhľadom na dĺžku legislatívneho procesu sa dátum účinnosti návrhu zákona navrhuje na 1. september 2025.